

Ἡ Παραβολή τοῦ Ἀσώτου (Ἄντώνιος Ρωμαῖος Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Ἡ παραβολή αὐτή εἶναι ἡ διατύπωση τῆς πιό μεγάλης καί τῆς πιό ὀλοκληρωμένης καμπύλης πού διαγράφει ἡ ἀνθρώπινη ἀσωτεία.

Μέσα σ' αὐτήν τήν παραβολή ὁ Κύριος μᾶς δίνει νά κατανοήσουμε ὅλες τίς συντεταγμένες τῆς ἀνθρώπινης ἀσωτείας. Καί ὁ πρῶτος υἱός ὁ νεώτερος, θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι εἶναι τό σύμβολο τῆς ὀρατῆς, τῆς ἐμφανοῦς ἀσωτείας, ἐνῶ ὁ πρεσβύτερος υἱός εἶναι τό σύμβολο τῆς ἀφανοῦς ἀσωτείας.

Τό 15ον κεφάλαιον τοῦ κατά Λουκᾶν Εὐαγγελίου, περιλαμβάνει καί ἄλλες παραβολές, ὅπως τοῦ «ἀπολωλὸτος προβάτου», «τῆς ἀπωλεσθείσης δραχμῆς», τήν ὁποία ἀκολουθεῖ αὐτή τοῦ Ἰσώτου υἱοῦ. Μέ αὐτήν τήν παραβολή ὁ Κύριος ἀπαντοῦσε στούς ἐπικριτές Του, γιατί ἦταν «φίλος τελωνῶν καί ἁμαρτωλῶν».

Ἄς πάρουμε τά πράγματα μέ τή σειρά:

Ὁ Πατέρας ἔχει δύο παιδιά. Εἶναι χαρακτηριστικό σύμβολο ὅτι τή θέση τοῦ Πατέρα παίρνει ὁ Θεός. Τά δύο παιδιά εἶναι οἱ δύο βασικές κατηγορίες τῶν ἀνθρώπων: Αὐτοί πού θέλουν νά ζοῦν χωρίς τό Θεό καί αὐτοί πού θέλουν νά ζοῦν «ἐν Θεῷ». Στήν παραβολή βέβαια ἔχουμε τό προβάδισμα τοῦ νεώτερου Υἱοῦ, ὁ ὁποῖος ζητάει ἀπό τόν Πατέρα τήν περιουσίαν πού τοῦ ἀνήκει. Ὁ Κύριος λέει ὅτι ὁ Πατέρας «διεῖλεν αὐτοῖς τόν βίον». Δέν λέει ὅτι ἔδωσε στό μικρό Υἱό αὐτό πού τοῦ ἀνῆκε, ἀλλά λέει ὅτι ἔδωσε καί στά δύο παιδιά, αὐτό πού τούς ἀνῆκε.

Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔχουμε τή θεολογική τοποθέτηση ὅτι, ὁ Πανάγαθος Πατέρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων προικίζει μέ τά ἴδια προσόντα ὅλους τούς ἀνθρώπους. Δίνει σέ ὅλους τό αὐτεξούσιο, τήν ἐλευθερία, δίνει τά ψυχικά, τά σωματικά καί τά πνευματικά χαρίσματα, δίνει τίς δυνατότητες -πάντοτε μέσα σέ κάποιο περιβαλλοντικό πλαίσιο, σέ κάποια χωροχρονική συντεταγμένη- δίνει τίς προϋποθέσεις στόν ἄνθρωπο νά ὑπάρξει καί νά λειτουργήσῃ τήν ὑπαρξή του, τήν προσωπικότητά του, μέ αὐτεξουσιότητα καί ἐλευθερία.

Ὁ ἕνας λοιπόν Υἱός παίρνει τήν περιουσία του καί φεύγει μακριά καί ἐκεῖ τήν διασκορπίζει μέ ζωή ἄσωτη, σπάταλη, ἁμαρτωλή.

Δέν μᾶς λέει ἡ παραβολή τί ἔκανε ὁ Πρεσβύτερος, ἀλλά ἀπό τήν ἐξέληξι τῆς διη

γήσεως είναι σαφές ότι, έφ’ όσον τοῦ έδόθη ή περιουσία τήν πήρε, αλλά δέν θέλησε νά αποχωριστεί από τόν Πατέρα. Κράτησε ό δεῦτερος Υιός τήν θέση πού είχε στην οικογένεια καί νομιμόφρων, ύποταταγμέ νος, έργατι κός καί έπιμελής συνέχισε νά ζει μέ τόν Πατέρα στό ίδιο σπιτικό.

Ένω όμως φαίνεται από τήν παραβολή ότι ό νεώτερος Υιός φεύγει καί χωρίζεται από τόν Πατέρα, ό Πρεσβύτερος Υιός δημιουργεί έναν άλλο χωρισμό πού δέν φαίνεται.

Ό Πατέρας παράλληλα δείχνει πώς ζει τόν πόνο τοῦ χωρισμοῦ τοῦ νεώτερου Υιοῦ, πώς πονάει, ενδιαφέρεται καί προσδοκᾷ τήν έπιστροφή του.

Ό Πρεσβύτερος Υιός, όπως διαφαίνεται στην συμπεριφορά του στό τέλος τής παραβολής, απορρίπτει τόν νεώτερο Υιό. Απορρίπτει τόν αδελφό του, τόν ξεχνάει. Αρχίζει νά διαφοροποιεί τήν συμπεριφορά του έναντι τοῦ αδελφοῦ του. Δέν συμβαδίζει μέ τόν Πατέρα στα αισθήματα, στό σεβασμό τής προσωπικότητας, στην αγάπη. Κι αυτός ό χωρισμός δέν φαίνεται. Αυτή είναι ή πρώτη μορφή τής κρυφής άσωτείας.

Είναι άσωτεία τό ότι ό πρεσβύτερος Υιός δέν τρέφει τά αισθήματα, τή σκέψη, τά φρονήματα, τή λαχτάρα, τήν αγωνία, τήν αγάπη για τόν αδελφό του. Όλα αυτά δηλαδή πού τρέφει ό Πατέρας για τό νεώτερο παιδί Του.

Ό άνθρωπος χωρίς τό Θεό αρχίζει νά ζει τή ζωή του, νά υπάρχει για τήν ήδονή, νά τρυγᾷ τόν καρπό της μέχρι τό τέλος καί νά έξαντλει τις ψυχοσωματικές του δυνάμεις σ’ αυτό τό κυνηγητό τής ήδονής. Έξαχρειώνεται καί βάζει τόν έαυτό του στην κατάσταση τοῦ υποβαθμισμένου όντος, ακόμα πιο κάτω καί από τά ζώα. Δέν έχει τή δυνατότητα νά φάει ούτε τήν τροφή τῶν ζώων πού βόσκει.

Όλα αυτά είναι συμβολικά καί φανερώνουν ακριβώς ότι ό άνθρωπος πού κυνηγάει τήν ήδονή εὔτελίζεται, μειώνεται διαρκώς μέχρι πού αν δέν μετανοήσει καταστρέφεται.

«Δαπανήσαντος δέ αὐτοῦ τά πάντα... οὐδείς ἐδίδου αὐτῷ...». Μέχρι έδῶ διαγράφεται σ’ αυτούς τούς στίχους όλη ή έξαχρείωση τής ανθρώπινης προσωπικότητας, ή όποία θέλει νά ζήσει μακριά από τό Θεό, μέ τήν σπατάλη τῶν χαρισμάτων, σέ μία «φιλία» μέ τούς ανθρώπους. Φιλία πού δέν είναι τίποτα άλλο παρά παράχρηση ή κατάκριση τοῦ ενός από τόν άλλο. Αυτή ή φιλία δέν είναι βοηθητική, εὔφροσνη. Προκαλεί εὔχαριστηση στα αισθητήρια, αλλά δέν εὔφραίνει πνευματικά, δέν παραμένει μετά από αυτές τις παραχρήσεις καί καταχρήσεις, δέν αφήνει τίποτα πού νά γεμίζει τόν άνθρωπο.

Ὁ Πρεσβύτερος Υἱός φαίνεται -ἀπό τήν εἰκόνα πού μᾶς δίδεται στό τέλος- ὅτι εἶναι ἄνθρωπος τοῦ μόχθου, τῆς νομιμότητας, τῆς ὑποταγῆς στό Θεό. Διατηρεῖ ἐπίσης μέσα του τήν ἐπιθυμία τῆς ἀπολαύσεως, τῆς εὐφροσύνης, ἀλλά δέν τήν φανερώνει. Δέν τήν ἀνακοινώνει. Δέν τήν διεκδικεῖ. Δέν ζητάει τίποτα ἀπό τόν Πατέρα. Τήν στερεῖται φαινομενικά ἐκουσίως· ἀλλά μέσα του τήν κρατάει ὀλοζώντανη. Εἶναι κάτι πού τό ζῆ ἔξω ἀπό τή σχέση Του μέ τόν Πατέρα. Ἐδῶ διαφαίνεται μιᾶ ἄλλη πλευρά τῆς ἄσωτείας.

Εἶναι «ἄσωτεία» τό νά κρατᾶμε ἐπιθυμίες, θελήματα, δικαιώματα, σκέψεις, πού δέν τολμᾶμε νά ἀνακοινώσουμε στό Θεό Πατέρα, πού δέν μπορούμε νά τά κάνουμε προσευχή.

Κι αὐτή ἡ ἄσωτεία εἶναι πολύ βαθιά μέσα μας, πού μᾶς ἐξαχρειώνει χωρίς νά τό καταλαβαίνουμε. Ἐνῶ ἡ ἄλλη πλευρά τοῦ νεώτερου Υἱοῦ εἶναι τόσο φανερή καί κραυγαλέα.

Ὁ Πρεσβύτερος Υἱός ζῆ ἔντονα αὐτή τήν κατάσταση, «τοσαῦτα χρόνια δουλεύω σοι...» κι αὐτό φανερώνεται μέ τό λόγο του. Ὅχι μόνον λοιπόν ἔχει ζωντανή αὐτή τήν ἐπιθυμία, ἀλλά μέσα στήν ἀπομόνωσή του, μέσα στήν αὐτονόμησή του τήν κρυφή, κάνει αὐτή τήν ἐπιθυμία κριτήριο γιά νά ἀναπτύξει τήν ἐπιθετικότητα ἐναντίον τοῦ Θεοῦ Πατέρα, ὅταν ἀργότερα Ἐκεῖνος θά δείξει τή στοργή Του στόν νεώτερο Ἄσωτο Υἱό πού ἐπιστρέφει.

Πηγή: agiazoni.gr